

In dit thema...

heb je ontdekt dat de Romeinen een groot rijk hadden. Ze bouwden bouwwerken die we nu nog kennen en brachten nieuwe spullen mee. Ze geloofden in meerdere goden.

Les 1: Een groot Romeins rijk

Dit heb je gedaan

Je ging ver terug in de tijd, tot in de tijd dat de Romeinen in ons land zaten: van ongeveer 50 voor Christus tot ongeveer 400 na Christus. Je hebt gezien hoe groot het Romeinse rijk was en je hebt uitgezocht tot waar de Romeinen in Nederland zijn gekomen. Zaten ze in jouw woonplaats?

Dit heb je ontdekt

Limes tot aan de rivier de Rijn

De Romeinen hadden een groot rijk veroverd. In Nederland bouwden ze legerkampen tot aan de rivier de Rijn. Dat was de grens van het Romeinse rijk: de Limes. In Nederland woonden in de tijd dat de Romeinen ons land binnenkwamen, ook andere volken, Germanen genoemd.

Belangrijke soldaten

Je hebt kennis gemaakt met Valerius, een Romeinse voetsoldaat. Soldaten waren belangrijk want zij bewaakten de grenzen van het Romeinse rijk. Een Romeinse soldaat moet wel sterk en fit zijn geweest want hij kwam lopend naar Nederland. Valerius kon wel 40 kilometer op een dag lopen en sjoowde wel 30 kilo aan bagage mee.

Les 2: Handel met de Romeinen

Dit heb je gedaan

Je hebt uitgezocht hoe de Germanen aan geld kwamen maar ook aan olielampjes, huishouders, dakpannen, sieraden, spiegels, katten en kippen. Je speelde het handelspel en leerde zo wat voor spullen er tussen Germanen en Romeinen geruild werden.

Dit heb je ontdekt

Een nieuw betaalmiddel

Je ontdekte dat de Romeinen veel nieuwe spullen en dieren meebrachten naar Nederland waaronder geld. Geld was een nieuw betaalmiddel voor de Germanen. Zij waren gewend aan ruilhandel.

Handelen

De Germanen bouwden hun huisjes vlak bij de Romeinse legerkamp en zo ontstonden er vaak dorpen steden bij het legerkamp. De Germanen waren nieuwsgierig naar wat de Romeinen allemaal meebrachten. En de Romeinen moesten natuurlijk ook aan eten komen. Zo ontstond er handel.

Les 3: Goede bouwers die Romeinen

Dit heb je gedaan

Je hebt een maquette van Noviomagus bekeken. De Romeinse bouwwerken die daar op staan heb je bestudeerd en vergeleken met bouwwerken van nu.

Dit heb je ontdekt

Veel van de Romeinen geleerd

De Romeinen waren grote bouwers. Ze bouwden theaters, stadions, badhuizen, wegen, fabrieken, tempels en openbare toiletten. Ze bouwden ook aquaducten om water te vervoeren.

Nieuw in Nederland

De Germanen hadden de Romeinse bouwwerken nog nooit gezien. De meeste bouwwerken kennen we nu nog. Wij hebben veel van de Romeinen geleerd!

Les 4: Brood en spelen

Dit heb je gedaan

Duiven, kip, vijgen, venkel... Je hebt gezien wat er bij de Romeinen op het boodschappenlijstje stond en bedacht wat je van de Romeinse keuken wel zou willen eten en wat zeker niet. Je hebt ontdekt dat Romeinen liggend eten en dat hun eten werd gemaakt en gebracht door slaven. En je hebt uitgezocht wat Romeinen zoal in hun vrije tijd deden.

Dit heb je ontdekt

Eten en badderen

Rijke Romeinen aten flamingotongetjes en relmuizen. Soldaten en arme Romeinen aten peulvruchten en granen met vissaus. Romeinen lieten zich graag masseren in het badhuis. Ze konden daar ook goed bijpraten met elkaar. Rijke Romeinen gingen elke dag naar het badhuis, arme Romeinen gingen minder vaak.

Romeinen vermaakten zich wel

Romeinen kenden ook spelletjes. In de arena vochten gladiatoren tegen wilde dieren. Daar gingen Romeinen naar kijken. Rijke Romeinen hadden slaven die voor hen werkten. Arme Romeinen werkten de hele dag hard.

Les 5: Meerdere goden

Dit heb je gedaan

Je hebt een verhaal gehoord over Sixtus en Claudia. Je hebt onderzocht welke goden de Romeinen hadden en hoe de Romeinen aan al die goden kwamen.

Dit heb je ontdekt

Goden van de Grieken

De Romeinen geloofden in meerdere goden. De Romeinen adopteerden goden van volken die ze veroverden. De belangrijkste Romeinse goden komen bij de Grieken vandaan. Ze kregen alleen anderen namen.

Goden herkennen

Alle goden hadden een eigen taak. Elke god heeft een attribuut dat bij zijn of haar taak past. Zo kun je ze goed herkennen.